

Tijdelijke gedooglijn schuilstallen en kralen voor vee tegen wolvenaanvallen

Aanleiding

De wolf heeft zich gevestigd in Nederland. Ook in de gemeente Opsterland is de wolf aanwezig. Aan de ene kant is dit vanuit natuuroogpunt een verrijking van de biodiversiteit. De wolf is een inheems dier en een beschermde diersoort.

Aan de andere kant zijn er echter ook grote zorgen over wat dit voor mensen, de natuur en de landbouw betekent. In Opsterland hebben meerdere keren wolfaanvallen plaatsgevonden met slachtoffers onder schapen en ander vee. Dit leidt niet alleen tot economische schade bij boeren en hobbydierhouders, maar ook tot emotionele impact.

Wolfwerende maatregelen zijn er in de vorm van (stroom)rasters. Tot 2m zijn (weliswaar met een omgevingsvergunning) deze afrasteringen in de vorm van erf- en perceelsafscheidings toegestaan in het omgevingsplan van Opsterland. Deze maatregel wordt echter niet altijd als passend of uitvoerbaar gezien.

Een alternatief voor bescherming van het vee is het realiseren van een schuilstal (gebouw) of het plaatsen van een kraal¹ met elektrische wering (bouwwerk, geen gebouw zijnde). Deze maatregelen zijn echter omgevingsvergunningsplichtig en in strijd met het omgevingsplan als ze buiten bouwervens² (bouwvlakken) worden geplaatst. Het ruimtelijk beleid van Opsterland laat op dit moment geen bouwwerken op afstand van bouwervens in het buitengebied toe, uit oogpunt van het voorkomen van verstening, en het borgen van ruimte en openheid van het buitengebied.

Om die reden heeft op 24 februari 2025 de gemeenteraad van Opsterland de motie 'actie tegen wolven' aangenomen, waarbij de raad het college oproept tot het tijdelijk gedogen van schuilstallen, totdat er formele regelgeving is vastgesteld, zodat veehouders hun dieren beter kunnen beschermen tegen wolvenaanvallen. Deze tijdelijke gedooglijn geeft uitvoering aan deze raadsmotie.

Tijdelijke gedooglijn

Het college van burgemeester en wethouders spreekt zich uit dat ze voor een periode van twee jaar (van 1 april 2025 tot 1 april 2027) niet handhavend zullen optreden tegen de realisatie van schuilstallen en kralen voor vee tegen wolvenaanvallen buiten bouwervens.

Binnen de periode van twee jaar verwacht het college:

1. een gerichte en gezamenlijke aanpak van overheden en instanties voor de beheersbaarheid van de aanwezigheid van de wolf in Nederland;
2. dat er een gemeentelijke beleidsregeling met betrekking tot schuilstallen en kralen tegen wolvenaanvallen tot stand is gekomen en is uitgewerkt, die de tijdelijke gedooglijn vervangt.

De tijdelijke gedooglijn is nadrukkelijk beperkt tot de volgende situatie en onder de volgende voorwaarden:

1. Oogmerk veebescherming tegen de wolf
De schuilstal of kraal moeten nadrukkelijk gebouwd worden/zijn uit het oogpunt van bescherming van vee tegen wolvenaanvallen. Elke andere aanleiding tot realisatie van de schuilstal of kraal valt buiten deze gedooglijn.
2. Noodzaak tot nachtelijk ophokken of kralen
De veehouder dient zijn vee nachtelijk op te hokken of te kralen. De wolf is een nachtactief dier, waardoor de meeste schade die door wolven wordt veroorzaakt 's nachts plaatsvindt. Door vee gedurende de nacht op te hokken of te kralen, staan de dieren beschermd tegen aanvallen van wolven.
3. Dierenwelzijn
Met de schuilstal en kraal moeten plichten en richtlijnen rondom dierenwelzijn worden gerespecteerd.
4. Geen opslag, behalve voor voer en stro
De schuilstal en kraal mag niet voor opslagdoeleinden worden gebruikt, tenzij het gaat om voer en stro.
5. Tijdelijk bouwwerk en materialisering
De schuilstal moet als tijdelijk bouwwerk worden uitgevoerd. Dit betekent dat de schuilstal geen fundering mag bevatten, en moet worden opgetrokken uit tentdoek of materialen die (zonder grote inspanning) demontabel zijn. Zeecontainers zijn niet toegestaan, tenzij met passende gevelbekleding uitgevoerd.

¹ Kraal: een bouwwerk in het (wei)land, om vee bijeen te drijven

² Bouwerv: het erfgedeelte waar de dierhouder op basis van de regels van het omgevingsplan een gebouw of bouwwerk, geen gebouw zijnde op mag bouwen.

6. Kleurstelling
De schuilstal of kraal moet worden uitgevoerd in een bedekte kleurstelling, passend bij het landelijke en landschappelijke karakter van de locatie.
7. Maximale oppervlakte
De oppervlakte van de schuilstal mag maximaal 30m² bedragen. De oppervlakte van de kraal mag maximaal 60m² bedragen.
8. Maximale bouwhoogte
De bouwhoogte van de schuilstal mag niet meer dan 3m bedragen. De bouwhoogte van de kraal mag niet meer dan 2m bedragen.
9. Aantonen geen mogelijkheid situering op bouwterrein
Aantoonbaar moet zijn dat de schuilstal of kraal als wolfwerende maatregel niet effectief op eigen bouwterrein van de veehouder kan worden gesitueerd.
10. Maximaal één schuilstal of kraal per veehouder;
Maximaal één schuilstal of kraal per veehouder mag worden gebouwd;
11. Duurzaam gebruik of eigendom veehouder van perceel
Het perceel waarop de schuilstal of kraal wordt geplaatst, moet duurzaam in gebruik of in eigendom zijn van de veehouder;
12. Afstand van schuilstal tot woningen en andere geurgevoelige gebouwen
Buiten de bebouwde kom geldt een minimale afstand van 25 meter van de schuilstal of kraal tot een geurgevoelig object, en binnen de bebouwde kom een minimale afstand van 50 meter.
13. Landschappelijke inpassing
De schuilstal of kraal wordt dusdanig gesitueerd dat geen (onevenredige) afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke waarden of wordt voorzien van een goede landschappelijke inpassing. Dit houdt o.a. in dat schuilstallen en kralen aan de randen en/of in de hoek van een perceel moeten worden gepositioneerd en bij voorkeur aansluiten bij bestaande houtopstanden.
14. Participatie met de omgeving
Overleg en stem af met de omgeving (omwonenden, eigenaren etc.) over het voornemen tot het realiseren van de schuilstal of kraal.

Realisatie van de schuilstal of kraal is voor eigen risico en rekening.

Boeren en hobbydierhouders die gebruik maken van deze tijdelijke gedooglijn doen dat nadrukkelijk op eigen risico en voor eigen rekening. Er is geen enkele garantie te geven dat na twee jaar de schuilstal of kraal (in uitgevoerde vorm) mag blijven staan. Het is belangrijk dat de boer of hobbydierhouder zich hier bewust van is.

Melding en persoonsgebonden gedoogbeslissing

Als de boer of hobbydierhouder het voornemen heeft om onder de gestelde voorwaarden gebruik te maken van de tijdelijke gedooglijn, dan kunnen zij zich melden op de gemeentelijke website (via een landingspagina met registratieformulier). De boer of hobbydierhouder geeft daarbij aan (met situering) hoe aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. In die gevallen zal voor de periode van max. twee jaar (tot 1 april 2027) een persoonsgebonden gedoogbeslissing worden afgegeven.